

SOBRE LA IDENTITAT DE GÈNERE: DILEMES ACTUALS-RESSENYA

dins del context de les XXXV JORNADES DE LA REVISTA CATALANA DE PSICOANÀLISI a la SEP divendres 20 de novembre de 2020.

Raquel Vidal Arandes-Psicòloga Clínica i Psicoterapeuta Psicoanalítica.

Després de la presentació de la Jornada, es van dur a terme 3 Ponències:

1- la de la Teresa M.Ferret, Psicòloga clínica i Psicoanalista (SEP-IPA). Psicoterapeuta de la Unitat de Psicoteràpia Psicoanalítica Infanto Juvenil UPPIJ de la Fundació Sanitària Sant Pere Claver.

2- la d'en Sabel Gabaldón, Metge Psiquiatre. Màster Europeu en Bioètica. Cap de secció de Psiquiatria, coordinador de la Unitat d'Identitat de Gènere i coordinador del Comitè de Ètica Assistencial (CEA) de l'Hospital Matern Infantil de Sant Joan de Déu de Barcelona.

3- la d' Antonio Pérez-Sánchez, Metge Psiquiatre i Psicoanalista, membre titular amb funcions didàctiques de la SEP-IPA. Expresident de la SEP (2008-2011). Membre de l'equip europeu de redacció del Diccionari Enciclopèdic Interregional de Psicoanàlisi de la IPA.

1- Teresa Ferret va presentar el seu treball "Identitat i Gènere" que serà publicat properament a la Revista Catalana de Psicoanàlisi; un treball molt interessant que -segons va especificar l'autora- és una aproximació parcial per poder comprendre alguns dels pacients -nens i adolescents- que arriben a les consultes i on apareix la qüestió de gènere. Es basa en que en el desenvolupament de la identitat i construcció del self, poden aparèixer intenses ansietats d'aniquilació, confusionals, de separació en relació a la problemàtica que comporta la diferenciació self-objecte. Aquestes es poden relacionar amb nuclis no mentalitzats, enclavaments sensorials que funcionen com un replegament psíquic, per tal d'encapsular un malestar profund. És una forma de "supervivència psíquica", un terreny on el nen, l'adolescent, la persona troba "seguretat" quan viu en un estat de turbulència emocional a la recerca d'una identitat. Aquesta "solució" psíquica pot tenir diferents manifestacions. L'autora conclou que el gènere es nodreix i integra diferents elements, des de factors constitucionals, història personal, relacions

d'objecte, identifications i des-identifications fins a traumes i microtraumes, d'un moment històric particular, d'una cultura, d'una construcció social. Així, doncs, ens trobem davant d'un fenomen altament complex. Pensa que és molt important fer recerca per no caure en el parany de generalitzar a partir d'un cas individual. Però alhora és important poder comprendre la individualitat de manera profunda, sense cometre l'error d'anar a la recerca de la "identitat"- "interpretació" que millor s'ajusti a la nostra teoria. És un noi, una noia, és algú que no s'identifica ni amb els nois ni amb les noies. Creu que, tal com la vinyeta clínica que presentà volia reflectir, el que arriba en l'àmbit transferencial és la necessitat de ser entesos, l'experiència de poder ser acceptats, per poder recórrer en companyia el camí a la recerca de la pròpia individualitat.

2- Sabel Gabaldón va fer una brillant exposició fent incidència en la necessitat de canviar el discurs hegemònic que existeix actualment sobre la transexualitat, sostingut no únicament pels professionals sinó també per gran part del col·lectiu trans, que promou renunciar a la integritat física per tal de , presuntament, aconseguir una identitat desitjada i acabar d'aquesta manera amb el patiment; es reforça d'aquesta manera col·lectivament un model medicalitzat d'identitat trans davant del qual totes les persones transgènere han de rendir comptes, independentment de la seva identificació amb un model mèdic binari.

Va parlar també de la dificultat social que hi ha per entendre la diversitat; una diversitat on la diferència no ha de ser tamiçada per tractaments i actituds patologitzants. El repte és veure la diferència simplement com a diversitat, una diversitat on no ens estiguem qüestionant constantment l'epistemologia normativa de la cultura i societat en què vivim. Es tracta de contribuir a la despatologització de la transexualitat i entendre les diferents expressions de gènere no com una patologia, un desordre d'identitat o un problema sinó com un conjunt de construccions i eleccions de caràcter molt personal, de trajectòries heterogènies, fluïdes i canviants que haurien de ser acceptades socialment i legitimades per la Llei.

Va ser ell qui va recomenar, entre d'altres, el llibre d'"Herculine Barbin" de M.Foucault.

Una exposició molt brillant.

3- Antonio Pérez-Sánchez va aportar un cas clínic d'acompanyament en un procés de transformació de sexe. Es tractava d'una noia que sentint-se noi, va iniciar el seu procés de transformació acompanyada de la mà de l'analista. Em va entendre la humilitat del professional. En la seva descripció es posà de manifest l'aprenentatge de les dues persones implicades en el procés d'anàlisi. Molt Bionià. Una meravella!

Adjunto també un enllaç amb un document molt interessant que explica el cas de David Reimer, un nen que va ser transformat en nena als anys 50/60 i on s'obre el debat entre psicologia i biologia. John Money, psicòleg de l'hospital Johns Hopkins de Baltimore, va utilitzar la paraula *gènere* per primera vegada parlant de *rol de gènere* . Buscava, amb la introducció d'aquest terme, un concepte que pogués facilitar el treball sobre la intersexualitat.

Espero que us sigui d'utilitat.

<https://www.youtube.com/watch?v=Qy2BilYFa6k>
